

ประเมินการใช้ยาเซฟไตรอะซีน ในโรงพยาบาลบารุงราชวอร์

นางสาว จินดาภรณ์ ตปนียะกุล
นางสาว ศิริลักษณ์ เลิศสุวรรณาวิน
นางสาว อุมากร ไฮสกุล

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2543

DRUG USE EVALUATION OF CEFTRIAXONE AT BUMRUNGRAD HOSPITAL

MISS JINDAPORN TAPANEYAKUL

MISS SIRILUK LERTSUWANNAWIN

MISS OUMAKORN HOSAKUL

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULLFILMENT

**OF THE REQUIREMENT FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN
PHARMACY**

**FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY**

2000

บทคัดย่อ

ประเมินการใช้ยาเซฟไตรอะโซนในโรงพยาบาลบำรุงราชวรวิหาร

จันดาภรณ์ ตบเนียมกุล, ศรีลักษณ์ เลิศสุวรรณาวิน, อุมากร โยวสกุล

อาจารย์ที่ปรึกษา: ปรีชา มนතกานติกุล*, เนลลิมศรี ภุมมาภูร*, กมลศักดิ์ เรืองเจริญรุ่ง**

* ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

** ฝ่ายเภสัชกรรม โรงพยาบาลบำรุงราชวรวิหาร

คำสำคัญ: เซฟไตรอะโซน, การประเมินการใช้ยา

การประเมินการใช้ยาเป็นบทบาทที่สำคัญของเภสัชกรในการประยุกต์หลักการบริบาลทางเภสัชกรรมซึ่งเป็นแนวคิดใหม่เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย

เซฟไตรอะโซน เป็นยาปฏิชีวนะในกลุ่มเซฟเฟิลิสปอรินรุ่นที่ 3 ซึ่งมีฤทธิ์ครอบคลุมเชื้อ กว้างทั้งเชื้อแบคทีเรียและไวรัส ตลอดจนเชื้อไม่พึงออกซิเจน ทำให้มีการใช้ยาเซฟไตรอะโซนอย่างแพร่หลาย อย่างไรก็ตามหากมีการใช้ยาอย่างไม่เหมาะสมอาจส่งผลให้เกิดการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการรักษา รวมไปถึงการเพิ่มภาระจ่ายของเชื้อดื้อยา ในโรงพยาบาลได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ เพื่อประเมินความเหมาะสมของยาใช้ยาเซฟไตรอะโซนในโรงพยาบาลบำรุงราชวรวิหาร โดยประเมินแบบข้อมูลหลังตั้งแต่เดือน เมษายน – พฤษภาคม 2543 และทำการประเมินเบรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานในการใช้ยาเซฟไตรอะโซนที่กำหนดไว้โดยมีจำนวนผู้ป่วย 56 ราย ซึ่งแบ่งเป็นผู้ป่วยเด็ก (0–12 ปี) จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.71 และผู้ป่วยผู้ใหญ่ (12 ปีขึ้นไป) จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.29

ผลการศึกษาพบว่า มีความไม่เหมาะสมในการใช้ยาเซฟไตรอะโซนทั้งในผู้ป่วยเด็กและในผู้ป่วยผู้ใหญ่ โดยในผู้ป่วยเด็กมีจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.00 และในผู้ป่วยผู้ใหญ่มีจำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.33 ซึ่งความไม่เหมาะสมที่พบคือ การใช้ยาเซฟไตรอะโซนในข้อบ่งใช้ที่ไม่ได้มีกำหนดได้ และระยะเวลาในการใช้ยาน้อยกว่าที่กำหนดไว้ และเมื่อประเมินผลการรักษาหลังจากการใช้ยา โดยพิจารณาจาก อุณหภูมิ, เม็ดเลือดขาว และการกำหนดเชื้อแบคทีเรียพบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่มีไข้หลังการใช้ยา ส่วน เม็ดเลือดขาวและการกำจัดแบคทีเรียไม่สามารถนำมาประเมินผลการรักษาได้เนื่องจากไม่มีการสั่งตรวจหลังจากใช้ยาเซฟไตรอะโซน

ผลของการศึกษาซึ่งให้เห็นว่า เมื่อผู้ป่วยส่วนใหญ่จะมีผลการรักษาที่ดีหลังการใช้ยาเซฟไตรอะโซน แต่เมื่อพิจารณาความเหมาะสมในการใช้ยาเซฟไตรอะโซนในโรงพยาบาลบำรุงราชวรวิหารพบว่า ส่วนหนึ่ง ยังเป็นการใช้ยาอย่างไม่สมเหตุสมผลตามเกณฑ์มาตรฐานการใช้ยา และอาจทำให้เกิดการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย รวมไปถึงการเกิดผลกระทบในการทำให้เชื้อดื้อยาเข้าขึ้นด้วย

Abstract

Drug use evaluation of ceftriaxone at Bumrungrad hospital

Jindaporn tapaneyakul, Siriluk lertsuwannawin, Oumakorn hosakul
Project advisor: Preecha Montakantikul*, Chalermrri Pummangura*,
 Kamolsak Ruengjaroenrung**

*Department of Pharmacy, Mahidol University

**Pharmacy Department, Bumrungrad Hospital

Keyword: Ceftriaxone, Drug use evaluation

Drug use evaluation (DUE) is an important role of pharmacist in implementation of new concept of pharmaceutical care. This would contribute to quality of life of patients.

Ceftriaxone is a beta-lactam antibiotic in the group called third generation cephalosporins which has broad spectrum activity. It is active against most gram-positive, gram-negative aerobic and anaerobic bacteria. However, inappropriate use of the medication may result in high expenditures in treatment course and spreading of resistant organisms.

The purpose of this study was to retrospectively evaluate the rational use of ceftriaxone in Bumrungrad hospital during April-May 2000 by comparing with standard criteria for ceftriaxone utilization. There were 56 cases with 20 cases (35.71%) of pediatric patients (0-12 years) and 36 cases (64.29%) of adult and adolescent patients (≥ 12 years).

The results showed that the inappropriate drug use in pediatric patients was 18 cases (90.00%) and adult patients was 30 cases (83.33%). The majority of inappropriateness were indication and duration of drug therapy. Outcome of therapy in terms of temperature, white blood cell count (WBC) and bacterial eradication, showed that most patients became afebrile after ceftriaxone therapy. WBC normalization and bacterial eradication could not be evaluated because of no repeated test available.

In conclusion, the result of this study indicated that although most patients have good outcome after ceftriaxone therapy, the use of ceftriaxone was not completely appropriate which may result in high expenditures in treatment course and spreading of resistant organism.